

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 03 Mart 2025
Sayı : 9794

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

24784

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 28.02.2025

Gizem Özcan
Muğla Milletvekili

Muğla ili, narenciye üretimi açısından büyük bir potansiyele sahip olup, Ortaca, Dalaman, Köyceğiz ve Bodrum ilçelerinde önemli miktarda narenciye üretilmektedir. Ancak, 2014-2024 yılları arasında üretimde belirgin azalmalar yaşanmış ve bu düşüşlerin başlıca nedenleri arasında satış fiyatlarının maliyetleri karşılamaması, iklimsel faktörler, çevresel etkenler ve en önemlisi tarımsal desteklemelerin yetersizliği bulunmaktadır.

Muğla'da öne çıkan narenciye ürünleri arasında portakal, mandalin, limon ve turunc yer almakta olup, bu ürünlerin üretim miktarlarında belirgin değişimler gözlemlenmiştir. Örneğin, 2017'de 296.617 ton olan portakal üretimi, 2023'te 241.637 tona düşerken, 2024'te 116.845 tona düşmüştür. Mandalin üretimi 2023'te 27.983 ton iken, 2024'te 24.161 ton seviyesine gerilemiştir. Limon üretimi ise 2023'te 140.622 ton olurken, 2024'te büyük bir düşüşle 85.253 ton seviyesine inmiştir.

Bunun yanı sıra, Muğla bölgesinde narenciye üretiminden elde edilen ürünlerle faaliyet gösteren küçük kooperatifler bulunmaktadır. Ancak bu kooperatifler, gerekli devlet desteklerinden yeterince faydalanamamaktadır. Oysa, bu kooperatiflerin desteklenmesi, sadece narenciye üretiminin sürdürülebilirliğini sağlamakla kalmaz, aynı zamanda yerel kalkınmayı da güçlendirir. Küçük ölçekli üreticilerin kooperatifleşmesi, üretim verimliliğini ve ürün çeşitliliğini artırma noktasında önemli bir adım olacaktır.

Bu bağlamda;

- 1) 2024 yılında özellikle portakal ve limon üretimindeki düşüşün başlıca nedenleri nelerdir?
- 2) Muğla ilindeki narenciye üreticilerinin yaşadığı dalgalanmalara karşı alınan önlemler ve teşviklerin etkinliği konusunda ne tür çalışmalar yapılmaktadır?
- 3) Üretim düşüşlerine karşı, portakal, mandalin ve limon üreticileri için ek destekleme mekanizmaları düşünülecek midir?
- 4) Narenciye üretimi ile ilgili olarak, iklim değişikliği ve kuraklık gibi çevresel faktörlerin etkilerini azaltmaya yönelik bir strateji belirlenmiş midir?

- *5) Köyceğiz, Ortaca, Dalaman, Bodrum gibi bölgelerde üretimde gözlemlenen düşüişlere karşı, yerel üreticilere maddi destek sağlanması planlanmakta mıdır?
- 6) Özellikle Bodrum gibi şehirleşmenin etkisiyle üretimi azalan bölgelerde, üreticilerin yeniden narenciye üretimine teşvik edilmesi amacıyla bir politika geliştirilmiş midir?
- 7) Muğla ilinde faaliyet gösteren, narenciye üretiminden elde edilen ürünlerle çalışan küçük kooperatiflerin desteklenmesi için bir strateji oluşturulmuş mudur?
- 8) Bu kooperatiflere yönelik finansal teşvikler ve altyapı destekleri nelerdir?
- 9) Küçük kooperatiflerin verimliliğini artırmaya yönelik kooperatifleşme süreçlerinde eğitim, teknik destek ve pazarlama ağlarının güçlendirilmesi için hangi adımlar atılmaktadır?
- 10) Muğla'daki narenciye üretiminin verimliliği göz önüne alındığında, bu ürünlerin ulusal ve uluslararası pazarda daha fazla yer bulabilmesi için geliştirilen stratejiler nelerdir? Alternatif pazarlara yönelik bir planlama yapılmakta mıdır?